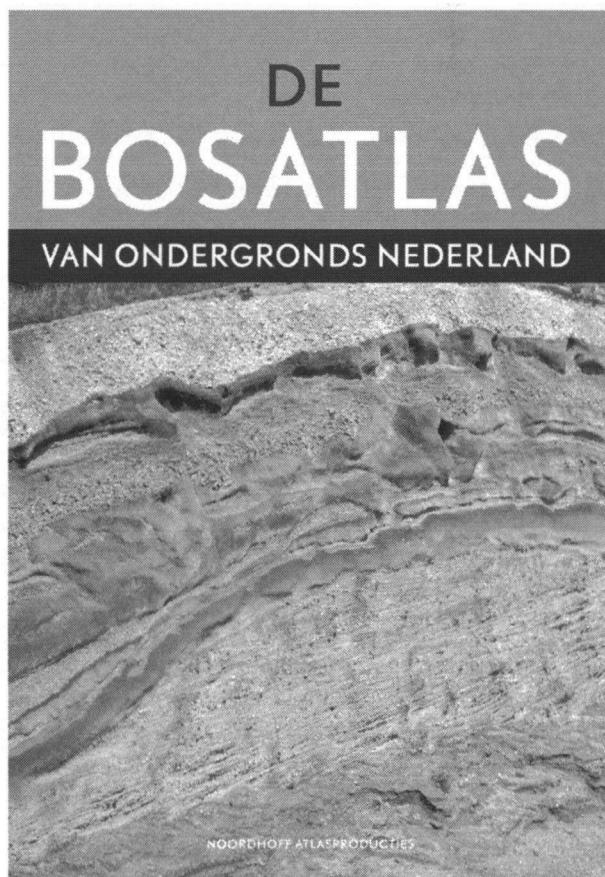

De Bosatlas van ondergronds Nederland

Noordhoff Uitgevers b.v., Groningen, en Lijn 43, Utrecht. 2009.

Gebonden, 96 p., € 24,95. ISBN 978-9001-12245-4.

Atlassen zijn er te kust en te keur, voor de aarde als geheel en voor delen daarvan. Ze geven in het algemeen uitsluitend of vooral topografische informatie. Een uitzondering in Nederland was de Grote Spectrum Atlas (1973) die onderdeel vormde van de Grote Spectrum Encyclopedie, maar die ook werd uitgebracht als zelfstandige uitgave, (Spectrum Wereldatlas) en daarna nogmaals (1974) onder de titel 'Spectrum Gezinsatlas', als deel 11 van de Spectrum Encyclopedie van de Wereld. In die laatste uitgave ontbra-

ken de tekstdelen die in de beide andere uitgaven waren opgenomen, en die - uniek, zeker voor die tijd - ook dieper op de aarde ingingen. Letterlijk dieper, met uitgebreide bijdragen over onder andere 'De bouw van de aarde', 'De zeebodem', 'Continente op drift', 'Vulkanisme en aardbevingen' en 'Delfstoffen'. In die bijdragen werd een kijkje gegeven onder het aardoppervlak waartoe de meeste atlasen zich beperken.

In de Bosatlas van ondergronds Nederland wordt deze lijn nog veel verder doorgetrokken: er staan weliswaar veel kaarten en kaartjes van Nederland in, maar eigenlijk alleen om plaatsen aan te geven die van belang zijn voor zaken in de ondergrond. Want die ondergrond is, zoals de titel ook al aangeeft, het onderwerp waar alles om draait, of eigenlijk zou moeten draaien, want het aardoppervlak blijkt voor de schrijver (Henk Leenaers, bekend van diverse boekjes voor amateurgeologen: zie Geonieuws) toch steeds weer grote aantrekkingskracht te hebben. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de acht inhoudelijke hoofdstukken (Geologie en bodem; Grondwater; Archeologie; Natuur en landbouw; Oppervlakedelfstoffen; Energie en Mijnbouw; Infrastructuur; Stedelijke ondergrond) alle beginnen met een (steeds prachtige) foto over twee bladzijden, die echter steeds een beeld van het oppervlak geven. De hoofdstukken 'Natuur en Landbouw' en 'Oppervlakedelfstoffen' hebben ook weinig of geen informatie over de ondergrond te bieden, net als het overgrote deel van het hoofdstuk 'Infrastructuur'.

Hoewel de atlas dus niet helemaal waarmaakt wat de titel belooft, staat er echter wel buitengewoon veel informatie in die voor iedereen, maar zeker ook voor amateurgeologen, alleszins de moeite waard is. Jammer is wel dat de kwaliteit van de geologische informatie beter had gekund. Maar er wordt door de uitgever dan ook duidelijk gesteld dat het geen uitgave is voor professionals. Dat maakt het dan weer des te opmerkelijker dat er in hoofdstuk 9 (Meer weten?) een sectie 'Informatie voor Professionals' is opgenomen. Die sectie bevat dan weer veel informatie die helemaal niet interessant is voor professionals (bij de websites van 'Organisaties' bijvoorbeeld de gemeente Amsterdam, Netbeheer Nederland, maar niet de afdeling Mijnbouw van de TU Delft. En wat moeten bij 'Boeken en atlassen' voor de professionals werken als 'De aarde voor in je binnenzak' en 'Ondersteboven' (zie Geonieuws). Waarom wordt, in tegenstelling met het bovenstaande, bij de 'Informatie voor scholieren en docenten' niet verwezen naar Geonieuws, een rubriek die zo'n tweemiljoen (!) hits heeft gehad, en die bij veel werkstukken voor school een grote hulp blijkt voor scholieren?

Er is, al met al, veel op deze uitgave af te dingen. Daar staat echter zoveel interessante informatie tegenover, dat het eindoordeel alleen maar positief kan zijn. Mede vanwege de lage prijs kan deze atlas dan ook aan alle leden van harte worden aanbevolen.

Tom van Loon, Geologisch Instituut, Adam Mickiewicz Universiteit, Polen, email: tvloon@amu.edu.pl